

Overdracht College-Raad

Datum 22 oktober 2015

onderwerp Rekenkameronderzoek SSC
portefeuillehouder Jan Brink
informant Feldbrugge, P (Paul) 3067
eenheid/afdeling Concernstaf CSADV

Voorgesteld besluit raad

Wij stellen u voor kennis te nemen van de reactie van het college op het onderzoek van de rekenkamer Zwolle en Kampen naar het SSC, geheten 'Onderzoek SSC Bedrijfsvoering, Rapportage Rekenkamercommissie Zwolle en Rekenkamercommissie Kampen'.

Informatienota voor de raad

Datum 1 september 2015

Onderwerp	Reactie Rekenkameronderzoek SSC
Versienummer	V0.2

Portefeuillehouder Brink

Informant P. Feldbrugge
Eenheid/Afdeling Concernstaf
Telefoon 038 498 3067
Email P.Feldbrugge@zwolle.nl
Bijlagen

Wij stellen u voor kennis te nemen van de reactie van het college op het onderzoek van de rekenkamer Zwolle en Kampen naar het SSC, geheten 'Onderzoek SSC Bedrijfsvoering, Rapportage Rekenkamercommissie Zwolle en Rekenkamercommissie Kampen'.

Inleiding

Met belangstelling hebben wij kennis genomen van uw rapport “Onderzoek SSC Bedrijfsvoering” van de Rekenkamercommissie Zwolle en Rekenkamercommissie Kampen. Met deze informatienota aan de gemeenteraad van Zwolle willen we onze reactie kenbaar maken. We hebben onze reactie afgestemd met Kampen en de Provincie Overijssel, mede-eigenaren van het SSC.

We richten ons daarbij vooral op de aanbevelingen. Onze reactie kan gezien worden in de context van het backoffice-takenpakket van het SSC: ict-beheer, personeel- en salarisadministratie en inkoopadvisering. Een takenpakket waarbij we het management de ruimte geven om dat doelmatig en doeltreffend te organiseren.

We zien het rapport ook in het licht van de door u gewenste ontwikkeling over de rol van de raad bij verbonden partijen. U heeft hiervoor 13 oktober 2015 een raadsbijeenkomst belegd. We sluiten hierop aan omdat we bezig zijn om, gezamenlijk met de regiogemeentes, de sturing en governance op verbonden partijen te verbeteren. We sluiten hierbij aan bij uw eerdere onderzoek naar verbonden partijen waarbij u aangeeft dat het ‘op papier’ goed geregeld is, maar waarbij u zich afvraagt of de praktijk zich daar ook mee verhoudt.

Reactie op de aanbevelingen

Aanbeveling 1.1

Vraag de colleges van B&W om de huidige situatie van het SSC te herijken en aan te geven hoe deze afwijkt van de geactualiseerde business case.

Reactie college. We hebben op 24 februari 2012 ingestemd met de voorgenomen oprichting van het SSC met onderliggende business cases. Deze vormen ons ankerpunt. We constateren dat in termen van fte's en kostenbesparing kwantitatieve sturing heeft plaatsgevonden en de beoogde resultaten zijn geboekt. We kunnen deze aanbeveling in deze zin overnemen. Voor de aspecten kwaliteit en kwetsbaarheid ligt dat wat lastiger. Er ontbreekt een gezamenlijke nulmeting. En we achten dat ook nu niet noodzakelijk. We constateren dat er ten opzichte van de startsituatie (met name voor Kampen) veel meer ingewerkte mensen beschikbaar zijn waardoor de continuïteit hoger is. En dat deze medewerkers beschikken over meer gespecialiseerde kennis waardoor de kwaliteit hoger is geworden. Eind 2015 verwachten we dat de ICT voorzieningen niet alleen aantoonbaar sneller en stabiel, zijn maar ook betere uitwijkvoorzieningen in geval van calamiteiten kennen.

Rondom de mogelijkheden van inkoop in relatie tot de oorspronkelijk businesscase geeft het rapport terecht aan dat het SSC geen budgethouder is, maar inkoopadviezen geeft. We zijn van mening dat het genoemde bedrag uit de eerste businesscase niet realistisch is, zoals we ook hebben verwoord in het debat over Perspectiefnota 2014-2017 op 17 juni 2013. En hoewel het bundelen van inkoopexpertise volgens ons succesvol is wil dat niet zeggen dat dit tot inkoopvoordelen leidt die dóór de vorming van het SSC zijn gerealiseerd. Zeker in het fysiek domein spelen macro-economische

factoren een belangrijke rol. In het sociaal domein spelen daarnaast bestuurlijke overwegingen een belangrijke rol. Meer en meer constateren we dat de drie partners een ander beleid voeren in haar ketenprocessen en deze processen ook anders vormgeven. Zo besteedt de Provincie bij wegen ook graag het onderhoud langdurig aan, terwijl gemeentes hun handen vrij willen houden om 'met werk werk' te maken. Het inhoudelijke verschil rondom infrastructuur wordt zo zichtbaar. Het écht gezamenlijk inkopen van identieke diensten en producten wordt door de drie partners derhalve als minder kansrijk gezien en is afhankelijk van het beleidsterrein. Zo is het wel gelukt om het (relatief kleine) contract 'advocatuur' gezamenlijk aan te besteden, maar is het niet gelukt bij 'accountantsdienst'.

Dat wil niet zeggen dat er geen inkoopvoordelen zijn. In 2014 voor Zwolle € 1,6 miljoen, grotendeels incidenteel. Deze zijn, sprekend over Zwolle, verwerkt conform 'wet- en regelgeving'. Dat wil zeggen hetzij binnen een project gebruikt om tegenvallers op te vangen, hetzij daadwerkelijk vrijgevallen (zie PPN 2016-2019 op het gebied van collectief vervoer). We zullen derhalve niet geen herziene businesscase inkoop opstellen. Wel hebben we de Zwolse programma coördinator Inkoop opdracht gegeven in beeld te brengen welke beleidsvrijheid we moeten synchroniseren om wél gezamenlijk inkoop mogelijk te maken. En wat dat oplevert. We komen hier graag op terug.

Terecht meldt het rapport dat we terughoudend zijn met het aantrekken van de oorspronkelijk genoemde 10 – 15 fte om de inkoop verder te professionaliseren. Er is gestart met een pilot op één van de onderdelen van inkoop. Onze terughoudendheid komt voort uit onze behoefte om echt zeker te weten dat een uitbouw in fte's zich terugverdient, en de signalen zijn om bovenstaande redenen niet gunstig.

Aanbeveling 1.2

Vraag daarbij ook een meerjarig perspectief met kwalitatieve en kwantitatieve doelstellingen van het SSC en de uitwerking van verschillende scenario's voor de toekomstige ontwikkeling van het SSC.

Reactie college: Met de partners is dit eerder besproken. We brengen eerst het 'Huis op orde'. Dit bestaat uit 22 verbetertrajecten waarvan 6 betrekking hebben op de drie partners in relatie tot het SSC en 16 op het SSC zelf. Daarnaast nog wat kleine taakverschuivingen om de standaardisatie van het huidige takenpakket verder vorm te geven. Over taakuitbreiding of nieuwe partners zijn procesafspraken gemaakt en deze worden gevolgd. Conclusie is voorsnog dat de deur openstaat voor Dalfsen en Dronten. Dan wordt ook een raadsvoorstel voorgelegd. Conform deze procesafspraken wordt dit met een businesscase onderbouwd. Taakuitbreiding is voorlopig niet aan de orde, gezien de volgorde 'huis op orde', 'Dronten en Dalfsen toelaten' en daarna 'de mogelijkheden bekijken'. In het najaar worden de inhoudelijke criteria van uitbreiding vastgesteld, als aanvulling op de procesafspraken.

Aanbeveling 2

Vraag de colleges van B&W een voorstel uit te werken om de juridische constructie van het SSC te versterken, bijvoorbeeld in de vorm van een Bedrijfsvoeringsorganisatie¹ met een heldere ambtelijke

¹ Een Bedrijfsvoeringsorganisatie is een lichte vorm van een Gemeenschappelijke Regeling die vanaf 2015 nieuw in de wet Gemeenschappelijke Regelingen is opgenomen

en bestuurlijke aansturing. Zo ontstaat meer transparantie naar de raden en kunnen gemeenteraden meer grip krijgen op het SSC. Deze aanpassing kan samenvallen met een eventuele uitbreiding van het SSC met nieuwe partners en/of taken. Hierbij is het van belang dat de wijze van werken in de praktijk aansluit bij het gekozen juridisch construct. Wij attenderen de raden van Kampen en Zwolle op de recente publicatie 'Grip op regionale samenwerking', handreiking voor gemeenteraadsleden en griffiers.

Reactie college: We onderschrijven deze aanbeveling. De gemeente Zwolle blijft middels secretarissenberaad aangeven dat een uitbreiding met nieuwe partners betekent dat serieus gekeken gaat worden naar de mogelijkheid die de nieuwe BVO-vorm biedt. Dit in aansluiting bij de oorspronkelijke projectplannen en besluitvorming. Dalfsen en Dronten maken dit actueel. We zullen criteria ontwikkelen en de mogelijkheid overwegen. College is bekend met genoemde publicatie en zal de daarin benoemen overwegingen meenemen. Bij deze criteria zullen eigenaarschap en risicoverdeling, transitiekosten en gevolgen voor de medewerkers (nu in dienst van Zwolle) ook een rol spelen. Belangrijk zal blijven, dat was het ook bij de oorspronkelijk keus voor centrumgemeente, dat de inzet en aandacht van college en raad beperkt blijft voor het takenpakket salarisadministratie, ict/beheer en inkoopadvsering. Logischerwijs zullen hierbij de huidig drie partners gelijk optrekken, met betrokkenheid van Dalfsen en Dronten.

Aanbeveling 3

Geef de colleges van B&W de opdracht om bestuurlijke afspraken te maken tussen de partnerorganisaties over de verrekening van exploitatieoverschotten- of tekorten en de financiële risicoverdeling tussen de drie partnerorganisaties. En vraag de colleges over de voortgang te rapporteren aan de raad

Reactie college: De colleges hebben deze opdracht in 2014 verstrekt aan de drie partners om te komen tot een nieuwe verrekeningssystematiek. Overigens houdt de oude systematiek al wel rekening met het verrekenen van mogelijke verliezen, dit in tegenspraak tot de conclusie van de Rekenkamer . De eerst contouren van de nieuwe systematiek zijn bekend, besluitvorming binnen de organisaties is gestart. Afronding wordt in de herfst van 2015 verwacht. We zullen de raad informeren.

Aanbeveling 4

Informeert en betrek de raad bij de verdere ontwikkeling van het SSC. Voor de continuïteit van de samenwerking is het van belang te benadrukken dat het SSC er is 'van, voor en door' de drie partnerorganisaties en dat, ondanks dat de verantwoordelijkheid voor bedrijfsvoering ligt bij de colleges, het van belang is dat de gemeenteraden vanuit kaderstellende en controlerende rol en vanuit het budgetrecht periodiek meegenomen worden in het ontwikkelingsproces van het SSC. Dit kan bijvoorbeeld in de vorm van periodieke informatiebrieven of bijeenkomsten. Eenduidigheid in informatievoorziening is hierbij van belang.

Reactie college: We positioneren het SSC zoveel mogelijk als een uitvoeringspartner van taken die we als backoffice beschouwen. Als de raad behoefte aan verdergaande betrokkenheid dan gaan we daar met u het gesprek over aan. Uw bijeenkomst op 13 oktober kan daarbij wellicht richtinggevend zijn. De transparantie voor de raad zal per 2016 al toenemen doordat dit onderdeel is van het nieuwe

Datum 1 september 2015

programma bedrijfsvoering. We kunnen naar keus de werkwijze middels beleidscyclus verder uitbreiden danwel middels informatiebrieven of bijeenkomsten. Dat laatste vraagt inderdaad een gezamenlijk vanuit de twee raden en staten specificeren van de exacte informatiebehoefte.

Aanbeveling 5

Organiseer periodiek bestuurlijke afstemming over de voortgang van het SSC. Hierbij moeten in ieder geval de formele momenten in de planning en control cyclus van het SSC aan de orde komen, maar ook tussentijdse bestuurlijke rapportages en informatievoorziening aan de raden.

Reactie college: We positioneren het SSC zoveel mogelijk als een uitvoeringspartner van taken die we als backoffice beschouwen. Vanaf 2016 zijn de kosten en baten (van de andere partners) zichtbaar in het programma bedrijfsvoering. Tot 2015 zijn de kosten en baten overigens ook opgenomen in onze beleidscyclus, zij het minder transparant omdat deze kosten aan de directe afdelingen en producten werden doorbekend. Mocht gekozen worden voor een GR-BVO dan zullen inderdaad de drie (danwel vijf) portefeuillehouders deelnemen aan het bestuur, waarbij bestuurlijke afstemming plaatsvindt. In de huidige constructie achten we de constructie waarbij het secretarissenberaad de besturing behartigt en op uitzonderingsbasis bestuurlijk opschaalt prima werkbaar. Het rapport geeft ook geen aanleiding om te constateren dat er niet goed aangestuurd is.

Aanbeveling 6

Ga door met de projecten van het Huis op orde, met het integreren van de werkprocessen, het definitief vormgeven van de dienstverleningsovereenkomsten en de product dienst catalogi. Informeer niet alleen de colleges van B&W maar ook de gemeenteraden over de voortgang van het Huis op orde (inclusief risico's en beheersmaatregelen), uitgesplitst naar de zestien projecten.

Reactie colleges: we onderschrijven van harte deze ontwikkeling van de samenwerking tussen de drie en het SSC. Of en in welke mate de raad hierover geïnformeerd wil worden hebben we reeds aangegeven.

voorstel

Datum 1 september 2015

Afsluitend

Het takenpakket van het SSC betreft ict-beheer, personeel- en salarisadministratie en inkoopadvisering. Een takenpakket waarbij we het management van oudsher de ruimte geven om dat doelmatig te organiseren. Het rapport constateert dat dat goed gaat. We adviseren dan ook om de verantwoordelijkheid van raad en college niet groter te maken dan nodig is voor dit takenpakket.

Tot slot, onze reactie is onderdeel van de Zwolse verordening en we constateren dat er verschillen zijn tussen de verordening van Kampen en Zwolle.

Openbaarheid

Deze reactie is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw R.E. Riemersma MCM, secretaris

Besluit

Jaargang

Onderwerp

Rekenkameronderzoek SSC

De raad van de gemeente Zwolle;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders, d.d. 12-10-2015

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 22 oktober 2015,

de voorzitter,

de griffier,